

Slovenská inšpekcia životného prostredia
Inšpektorát životného prostredia Košice
Rumanova 14
040 53 Košice

V Osikove, dňa 30. 4. 2021

VEC: Podnet vo veci podozrenia z porušenia druhovej ochrany v Chránenom vtáčom území SKCHVU 052 Čergov a Území európskeho významu SKUEV0332 Čergov.

Týmto podávame podnet pre podozrenie z porušovania druhovej ochrany pri lesohospodárskej činnosti v **Chránenom vtáčom území SKCHVU 052 Čergov a Území európskeho významu SKUEV0332 Čergov.**

V predmetných chránených územiach patriacich do sústavy európskych chránených území NATURA 2000 bola vykonaná lesohospodárska činnosť obhospodarovateľom lesa Lesy SR, š. p. (ďalej len „obhospodarovateľ“). Táto činnosť – výrub stromov a ich vyťahovanie z porastov na cestu – bola vykonávaná **29. 4. 2021** (aj v ďalšie dni) v **pohorí Čergov v lesnom poraste číslo 451_1 a 451_4 v k. ú. Hertník, okres Bardejov.**

Podávateľ podnetu považuje za potrebné zdôrazniť, že druhová ochrana je podľa ust. § 32 zák. č. 543/2002 Z. z. v platnom znení (ďalej len „ZOPK“) osobitná ochrana druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín a obmedzenie využívania vybraných druhov rastlín a živočíchov.

Čo je súčasťou druhovej ochrany chránených živočíchov, je uvedené v ust. § 35 ods. 1 a ods. 2 ZOPK. Z tohto zákonného ustanovenia vyplýva nad akúkoľvek pochybnosť, že činnosti v ňom vymenované sú zakázané voči každému jednotlivému jedincovi chráneného živočicha. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že prípadné schválenie Programu starostlivosti o lesy (ďalej len „PSoL“) podľa žiadneho ustanovenia ZOPK neumožňuje obhospodarovateľovi nerešpektovať zákazy ustanovené v § 35 ods. 1 a ods. 2 ZOPK, ktoré zabezpečujú ochranu chránených živočíchov.

Územie európskeho významu **SKUEV0332 Čergov** bolo vyhlásené na ochranu biotopov druhov európskeho významu a ochranu druhov európskeho významu:

Mlok hrebenatý	Triturus cristatus
Kunka žltobruchá	Bombina variegata
Mlok karpatský	Triturus montandoni
Boros schneiderov	Boros schneideri
Fuzáč alpský	Rosalia alpina
Fuzáč veľký	Cerambyx cerdo
Roháč obyčajný	Lucanus cervus
Medveď hnedý	Ursus arctos
Rys ostrovid	Lynx lynx
Vlk dravý	Canis lupus
Netopier obyčajný	Myotis myotis
Podkovár malý	Rhinolophus hipposideros

Chránené vtáčie územie SKCHVU 052 Čergov bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 28/2011 Z. z., teda všeobecne záväzným právnym predpisom.

Podľa tejto vyhlášky bolo predmetné chránené vtáčie územie vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého

stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: sovy dlhochvostej, muchárika bielokrkeho, muchárika červenohrdlého, jariabka hôrneho, penice jarabej, d'atľa bielochrbtého, d'atľa čierneho, chriašťaľa poľného, žlny sivěj, kuvika vrabčieho, d'atľa trojprstého, kuvika kapcavého, lelka lesného, orla krikl'ového, rybárika riečného, včelára lesného, bociana čierneho, tetrova hôľniaka, orla skalného, muchára sivého, pŕhľaviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, žltochvosta lesného a pelice poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Podľa ust. § 33 ods. 1, ods. 3 ZOPK sú chránenými živočíchmi druhy európskeho významu a národného významu, ktoré ministerstvo ustanovilo všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené. Chránenými živočíchmi sú aj všetky druhy voľne žijúcich vtákov, prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskej únie.

Podľa ust. § 35 ods. 1 ZOPK:

Chráneného živočícha je zakázané

- a) *úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli,*
- b) *úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli,*
- c) *úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie,*
- d) *medzidruhovo krížiť vrátane krížencov,*
- e) *držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.*

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia:

Zakázané je

- a) *zbierať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť vajcia chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode alebo držať ich vrátane prázdnych vajec,*
- b) *odstraňovať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť hniezda chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli,*
- c) *poškodzovať alebo ničiť miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli.*

Podľa ust. § 8 ods. 1 vyhl. č. 24/2003 Z. z. v platnom znení:

Základom ochrany pôvodných druhov chránených živočíchov je ochrana ich jedincov v prirodzených biotopoch, najmä v bezprostrednom okolí miest ich rozmnožovania, zimného spánku, zhromažďovania sa. Za bezprostredné okolie sa považuje taký priestor, do ktorého zásah môže mať negatívny vplyv na ďalšiu existenciu živočícha.

Podľa ods. 2 citovanej vyhlášky:

Ochrana chránených živočíchov zahŕňa

- a) *živé jedince a ich vývinové štádiá v prírodných populáciách a v zariadeniach uvedených v § 44 a § 45 ods. 1 písm. c) až e) zákona,*
- b) *uhynuté a preparované jedince,*
- c) *ochranu ich prirodzených a účelovo vytvorených biotopov,*
- d) *ochranu pred nepovoleným nakladaním s nimi, 2)*
- e) *opatrenia starostlivosti o populácie chránených živočíchov a ich biotopy, najmä vytváranie vhodných podmienok na život chránených živočíchov, navrátenie vymiznutých chránených živočíchov do ich biotopov.*

Citované ustanovenia zákonných predpisov jednoznačne definujú druhovú ochranu ako ochranu voči jedincom chránených druhov. Z ust. § 35 ods. 1 písm. c) ZOPK zároveň vyplýva, že je zakázané aj úmyselné rušenie chránených živočíchov v ich prirodzenom areáli **najmä, ale nielen** v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie. Rovnako je zakázané poškodzovať či ničiť hniezda chráneného živočícha v jeho prirodzenom areáli.

Nemožno mať zásadné pochybnosti o tom, že ťažba je činnosťou, v súvislosti s ktorou vzniká vysoká pravdepodobnosť rušenia chránených živočíchov. Ďalej je nesporné, že takáto činnosť je činnosťou, ktorou dochádza k úmyselnému usmrcovaniu chránených živočíchov, a to predovšetkým bezstavovcov, k poškodzovaniu a ničeniu miest na rozmnožovanie a na oddych.

Vzhľadom na vyššie uvedené je nepochybné, že obhospodarovateľ vykonávanou ťažbou postupoval v rozpore s ust. § 35 ods. 1, ods. 2 ZOPK. Vykonávať činnosti voči chráneným živočíchom zakázané je možné len za predpokladu, že výnimku zo zákazu týchto činností udelí príslušný orgán podľa ust. § 40 ods. 2, ods. 3 ZOPK. Podávateľ podnetu nemá informácie o tom, že by obhospodarovateľovi bola Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky povolená výnimka podľa § 40 ZOPK.

V tejto súvislosti podávateľ podnetu poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-441/17 (veľkej komory) zo dňa 17. 4. 2018, ktorý v tomto rozhodnutí jednoznačne konštatoval, že je povinnosťou štátov poskytnúť druhom európskeho významu prísnu ochranu v prostredí ich prirodzeného pohybu a členské štáty sú povinné zakázať každé úmyselne odchyťovanie alebo usmrcovanie týchto druhov v prírode, ako aj poškodzovanie alebo ničenie miest na rozmnožovanie alebo miest na oddych týchto živočíchov. Podľa tohto rozhodnutia lesohospodárska činnosť vo forme ťažby je spôsobilá viesť k poškodzovaniu alebo ničeniu miest na rozmnožovanie a oddych chránených druhov rovnako, ako je spôsobilá viesť k porušeniu zákazov vyplývajúcich z čl. 5 písm. b) a písm. d) Smernice o vtáctve. Keďže Smernica o biotopoch a Smernica o vtáctve sú predpisy komunitárneho práva, ktorými Európska únia uplatnila svoju právomoc v oblasti ochrany životného prostredia, je výklad komunitárneho práva poskytnutý Súdny dvorom Európskej únie, záväzný.

Vzhľadom na vyššie uvedené, žiada týmto podnecovateľ o vykonanie štátneho dozoru zameraného na zistenie, či pri vykonávaní ťažby mal obhospodarovateľ povolenú výnimku na vykonávanie činnosti, ktoré sú podľa § 35 ods. 1, ods. 2 ZOPK voči chráneným druhom zakázané.

Podnecovateľ podnetu týmto žiada, aby bol upovedomený o spôsobe vybavenia tohto podnetu.

S pozdravom,

Mgr. Jana Zajaková

Príloha: fotodokumentácia je súčasťou podania

